

Grundtvig-arkivet fasc.: 130a. 27.

Registreret af: SJD. /12 1955.

Evt. enhedens nr.: 27.

1. Titel el. kort indholdsangivelse:

Folkeraadet og den herskende Kirke i Danmark.

Antal sider: 10.

Antal blade: 5.

Format: kvart.

2. Papirsort (farve og evt. vandmærke): hvid.

7. Ms.' første linie: Folkeraadet er saa ungt og den herskende ...

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): 3 prikker undtagen på første læg.

8. Ms.' sidste linie: Overtro, som skulde udryddes af Regieringen.

4. Ortografi:

9. Tryk el. benyttelse:
Utrykt.

5. Andre ydre kriterier:

6. Indre kriterier (allusioner, citater m. m.):

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er):

11. Nr. i bibliografien:
(618)

12. Indholdsregest:

Ms. består af 2 læg + 1 blad; dette sidste er alene beskrevet på den ene side.

Regest.

Gr. oplyser, at ständerforsamlingen har sat Sjællands biskop i spidsen for en komité, der skal undersøge et andragende om "Herredømmets Afskaffelse i den Danske Stats-Kirke". (Denne komite blev vedtaget på ständerforsamlingens møde den 10. oktbr. 1838, jf. nr. 1 og 9 her foran i fasc. 130a; offentligheden underrettedes derom i Stændertidenden for den 15. okt.). Komiteen var dannet til at undersøge Lindbergs og et andet, af 9 præster indgivet andragende om alm. samvittighedsfrihed for præsten og menigheden i Danmark samt om sognebåndets løsning m.v. - Gr. billigede tanken, da han selv er en afgjort fjende af præstevælde. I nærv. ms. relekterer han over temaet magt og frihed i kirken, og kirkens og borgerlighedens indbyrdes forhold. Gr. vilde ønske, han kunde give rådet alle

de oplysninger om dette emne, han sidder inde med, og som iflg. ham vilde være tilstrækkelige til at klare denne meget vigtige sag. Gr. frygter, at statsgejstligheden vil tiltage sig mere og mere magt, vil herske over folkets tro og samvittighed. Han fremdrager historiske eksempler på den herskende kirkes magt. Heldigvis blev vi den tyranniserende pavekirke kvit. Alligevel beholdt vi en herskende kirke, som efterhånden kom til at hvile som et tungt åg på "de Smaa". Eksempler gives, udviklingen illustreres. Ved teologiske professorers og derefter præsters indgreb opstod kaotiske tilstande for kirken. Man kunde ved det 19. årh.s begyndelse ikke tale om en "herskende" religion i Danmark, men om en herskende ureligion og vantro. Kirkelovene forblev dog uforandrede, sognefolkene bundet osv. De ældre præster indså ikke, at samvittighedsfrihed var nødvendig for alle (ikke blot for dem selv). Den yngre, rationalistiske præstegeneration reformerede derfor løs, afskaffede den gamle kingoske salmebog, tog sig friheder overfor alterbogen osv. osv. Dette førte til mangel på respekt for kirken og til opkomsten af gudelige forsamlinger. Imod dette optrådte nu "nogle af os yngre" som forsvarere af den gamle tro, den gamle alterbog osv. osv. Gr. omtaler, at han i 1810 på grund af dimisprædikenen nær var blevet slettet af kandidaternes tal osv. Gr. er klar over, at han dengang ikke kunde have begyndt med at forlange samme frihed for sin tro, som de andre havde for deres oplysning, eller forlange sognebåndet løst. Det vilde ikke have hjulpet.

Denne oversigt hører måske til de tidligst affattede i nærv. fasc. 130a, ja er måske det tidligste af alle de udkast, der omsider førte til bogen "Tale til Folkeraadet...". Nærv. ms. er rimeligvis skrevet ikke længe efter ovennævnte dato 15. oktober 1838, endnu før vi har fået komiteens indstilling, og før de mundtlige forhandlinger begyndte. Indholdet minder noget om fasc. 130a.11 her foran, som dog er langt senere.